

KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec

rok 2010 - 2013

Polička, září 2010

navazuje na KPSS pro Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec, rok 2007 – 2010

OBSAH

	strana
Komunitní plánování sociálních služeb v Poličce, aktualizace plánu	2
Dotazník	3
Děti a mládež – výstup z pracovní skupiny	8
Senioři a hendikepovaní občané – výstup z pracovní skupiny	11
Osoby ohrožené sociálním vyloučením – výstup z pracovní skupiny	15
Priority jednotlivých pracovních skupin	24
Pracovní skupiny – společné priority	24

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V POLIČCE, AKTUALIZACE PLÁNU

Město Polička se připojilo k projektu KPSS v roce 2004 prostřednictvím Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ. Proces aktivního přístupu k sociálním službám od té doby plynule probíhá a těší se zájmu poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Pozornost mu věnují též orgány samosprávy – Rada a Zastupitelstvo města.

Komunitní plánování sociálních služeb má pro město přínos v tom, že systém sociálních služeb odpovídá zjištěným potřebám a je schopen průběžně reagovat na změny, finanční prostředky jsou vynakládány efektivněji, tzn. na potřebné služby.

Kvalitní proces umožňuje plnit úkoly, které pro město vyplývají ze základních legislativních norem:

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů ukládá v § 2 odst. 2 obcím:

„obec pečuje o veškerý rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“

Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

Obecní úřad s přenesenou působností:

- zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu
- koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením

Obec v samostatné působnosti:

- zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území
- zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území
- spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci potřebným osobám
- může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány služby.

Tyto povinnosti lze realizovat za předpokladu velmi dobrého výchozího stavu, tzn., že obec má zpracované potřeby svého území, spolupracuje s jednotlivými poskytovateli sociálních služeb a zná velmi dobře problémy uživatelů sociálních služeb. Nejproblematictější v celém

procesu se jeví získávání informací od uživatelů (stávajících nebo potenciálních). K tomu byla zvolena metoda sběru dat formou dotazníku, další informace byly získány od uživatelů přímo v terénu. První, čtyřletý, Komunitní plán sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec byl vytvořen v roce 2007.

Systém plánování sociálních služeb se ve městě Poličce osvědčil, proto bylo přistoupeno ve spolupráci s ostatními poskytovateli k aktualizaci komunitního plánu. Aktualizace je rozdělena na tři cílové skupiny uživatelů – děti a mládež, seniory a zdravotně hendikepované občany, osoby ohrožené sociálním vyloučením. V rámci skupin spolupracovali na přípravě dotazníkové kampaně a závěrů pro plán poskytovatelé sociálních služeb působící ve městě. K týmu, který zpracovával problematiku seniorů a hendikepovaných osob, se připojilo několik uživatelů služeb. Výstupy obsahují jmenovitý seznam členů pracovního týmu, charakteristiku uživatelské skupiny, SWOT analýzu, seznam stávajících poskytovatelů, připomínky a návrhy, možnosti řešení.

Výstupy z jednotlivých skupin jsou, v zájmu autentičnosti, uvedeny s minimálními textovými a grafickými úpravami.

DOTAZNÍK KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Zadavatel: Městský úřad v Poličce - odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Realizace: červen a červenec 2010, vyhodnocení v srpnu 2010

Financování: 6.600,- Kč z rozpočtu města

Způsob kampaně:

Prostřednictvím měsíčníku Jitřenka distribuováno do všech domácností a firem 3500 dotazníků. Cca 300 dotazníků k dispozici na sběrných (6 stanovišť) a dalších veřejných místech. Formulář byl umístěn na oficiální webové stránce města.

Propagace:

Prostřednictvím měsíčníku Jitřenka a oficiální městské webové stránky. Do kampaně vstoupili poskytovatelé a několik aktivních uživatelů sociálních služeb, kteří na dotazník upozorňovali potenciální respondenty a nabízeli pomoc při jeho vyplňování.

Do šetření se zapojilo celkem: 165 respondentů 43 mužů a 122 žen

Komentář

Zájem o problematiku udržení a rozvoje sociálních služeb lze tedy hodnotit, vzhledem k počtu dotazníků a rozsahu výše zmíněných propagačních aktivit, jako „vlažný“. Výsledek je ovšem možné chápat i jako (většinový) pasivní občanský postoj k věcem veřejným obecně, v lepším případě jako známku toho, že sociální potřeby komunity jsou uspokojeny, a proto není třeba se touto oblastí příliš zabývat. Ženy přistoupily k zpracování dotazníků s větší pečlivostí a snahou dávat věci do širších souvislostí. Zatímco v případě respondentů – mužů - se pouze malá část dotazníků vrátila úplně nebo převážně vyplněná, ženy poskytly zpracovatelům daleko více informací, včetně podnětů k tomu, jakých chyb se vyvarovat při přípravě podobných kampaní. Každopádně: poděkování patří všem, kdo se touto cestou do procesu komunitního plánování sociálních služeb konstruktivně (vulgární vzkaz se objevil pouze v jednom případě) zapojili!

MUŽI **43 respondentů** Poznámka: Ne všichni muži zodpověděli všechny otázky

Věk: do 18 let (8) , 18 – 26 (10) , 27 – 49 (3) , 50 – 65 (6), 66 – 75 (0)
víc než 75 let (7)

Rodinný stav: svobodný (29), ženatý (6), rozvedený (2), vdovec (3)

Vzdělání: vysokoškolské (5), středoškolské (15), učňovské (2), základní (5)

Jsem: žák (5), student (20), OSVČ (1), zaměstnanec (3), nezaměstnaný (1),
invalidní důchodce (2), starobní důchodce (9), pečuji o osobu blízkou
(1)

S věkem zřetelně souvisí odpovědi respondentů na otázku zkoumající jejich **zdravotní a sociální situaci**. Zatímco v mladších skupinách pokládá většina odpovídajících svůj zdravotní stav i sociální situaci za výborné, s narůstajícím věkem se hodnocení přesunuje do kategorie „uspokojivé“ či „špatné“.

Většina respondentů uvádí, že **žije v kompletní rodině, v zajišťování životních potřeb je úplně či částečně soběstačná a nemá žádné větší problémy**, kromě, s narůstajícím věkem, zdravotních („chátrání těla“). V nejmladší věkové kategorii se objevuje několik povzdechů na téma „školu nemám rád“, nelze však specifikovat, zda se jedná o problém např. s šikanou nebo (pravděpodobněji !) o standardní rozpoložení frekventanta školského zařízení.

Využívání služeb: Pouhý zlomek respondentů uvedl, že využívá služeb některého ze stávajících poskytovatelů. V odpovědích se opakovaně objevuje využívání „jiných“ služeb: Dopravy, obchodů, sportovních areálů, pošty, zdravotnických zařízení. Nechybí „kuriozity“ – veřejné WC, trafika, hospody... **Respondenti, kteří konzumují sociální službu – nejčastěji DPS Penzion (dovoz obědů) a Dětské informační centrum (osobní asistence) - uvádějí, že jsou s jejich úrovní spokojeni.**

Nepatrné procento respondentů uvádí, že **využívá pomoci jiné osoby**. Pokud ano, tak jde nejčastěji o příbuzné a známé.

Drtivá většina mužů, kteří odpověděli na otázku, **jaký typ služby upřednostňují**, a co jim **brání k přístupu ke službě, o kterou mají zájem**, preferuje **ambulantní službu** a za potenciální komplikaci přístupu k potřebné službě považuje **finanční a časové důvody**.

Dostupné informace o poskytovaných sociálních službách považuje za **dostačující** 24 z 29 odpovídajících. Žádostem o zasílání informací morseovkou či prostřednictvím poštovního holuba asi nepůjde vyhovět, za úvahu by však zcela jistě stála aktuální kompletní internetová verze „Průvodce občana sociálními službami“ dostupná na oficiální stránce města.

Muži postrádají: Výčet chybějících „služeb“ je poměrně pestrý a zdá se, že nijak zvlášť nesouvisí s věkem a vzděláním respondentů. V mladší věkové skupině se objevuje (2) **nízkoprahový klub**, ve skupině, u níž se dá předpokládat, že se podílí na péči o staršího člena rodiny, přichází potřeba **pomoci při odvozu seniora (hendikepované osoby) k lékaři a za**

aktivitami, psychologického poradenství při péči o rodinného příslušníka, komplexní péče o lidi s psychickým (demence) postižením, případně služby dobrovolníků, terénních sociálních pracovníků a asistentů v rodině. Zcela výjimečný je zájem o poradenství v případě řešení závislostí či hmotných obtíží. V několika případech se objevuje přání, aby byly informace o sociálních službách dostupné u lékařů – z charakteru odpovědí vyplývá, že, spíše než letáky apod., chybí informace podané přímo lékařem, respektive zdravotnickým personálem. Leitmotivem drtivé většiny odpovědí je nezbytnost bezbariérových přístupů na veřejná místa. Žebříček v tomto ohledu nejproblematičtějších zařízení standardně vede oční ambulance (jeden z respondentů komentuje slovy „je to horor“), poliklinika, jedna ze soukromých ordinací praktického lékaře, pošta ... Do oblasti sociálních služeb v širší souvislosti - pro hendikepovaného či staršího člověka může být banální nákup neřešitelným problémem - spadá i dotaz několika respondentů, proč jsou veškeré supermarkety shromážděny v jedné městské lokalitě a na Dolním předměstí chybí obchod. Volání po zřízení „diskotéky“ (neboť ona legendární v Sádce je daleko) v Poličce, je ovšem z poněkud jiné kategorie.

Mám zájem o práci dobrovolníka: ano (2), ne (31). V obou kladných reakcích projeví muži zájem o práci se seniory. Chuť pracovat „s Keňany“ je sice chvályhodná, nicméně uplatnitelná spíše v činnosti občanských sdružení pořádajících multikulturní akce.

Za kvalitní sociální službu jsem ochoten vynaložit ze svých příjmů: do 10 % (23), 10 – 20 % (6), 20 – 30 % (1), více než 30 % (0)

Myslím si, že město Polička věnuje v sociální oblasti pozornost zejména: rodinám s dětmi (11), dospívající mládeži (5), hendikepovaným spoluobčanům (7), osobám ohroženým sociálním vyloučením (2), seniorům (16)

Do veřejných věcí se zapojuji: pravidelně (5), občas (10), nikdy (17)

ŽENY 122 respondentů Poznámka: Ne všechny ženy odpověděly na všechny otázky

Věk: méně než 18 let (20), 18 – 26 (22), 27 – 49 (22), 50 – 65 (18), 66 – 75 (9), více než 75 let (15)

Rodinný stav: svobodná (43), vdaná (35), rozvedená (12), vdova (19)

Vzdělání: vysokoškolské (7), středoškolské (39), učňovské (14), základní (23)

Jsem: : žákyně (3), studentka (35), na rodičovské dovolené (4), v domácnosti (2), OSVČ (1), zaměstnanec (11), nezaměstnaná (5), invalidní důchodkyně (7), starobní důchodkyně (26), pečuji o osobu blízkou (17)

Také u žen s věkem zřetelně souvisí odpovědi na otázku zkoumající jejich **zdravotní situaci**. Zatímco v mladších skupinách pokládá většina odpovídajících svůj zdravotní stav za výborný, s narůstajícím věkem se hodnocení přesunuje do kategorie „uspokojivý“ či „špatný“.

Popis **sociálního komfortu (resp. diskomfortu) a schopnosti zajistit životní potřeby** u této skupiny jednoznačně nesouvisí s věkem (vzděláním, pracovním zařazením), ale s rodinným

stavem a způsobem života. Zatímco vdané (s partnerem žijící) ženy svoji situaci v tomto směru hodnotí vesměs výborně nebo uspokojivě, osaměle žijící ženy ji vnímají ve většině případů jako špatnou. Markantní je tato skutečnost v případě osamělých žen – samoživitelek. Finanční problémy jsou u žen zmiňovány nejčastěji, dále pak „alcohol“ – není však zřejmé, zda jde o osobní problém, či (spíše) závislost partnera.

Využívání služeb: Také část žen uvádí využívání jiných, než ryze sociálních služeb – obchody, Tylův dům, knihovna, kadeřnictví, restaurace, sportoviště, doprava, úřady, zdravotnická zařízení. Z „čistých“ sociálních služeb je nejčastěji zmiňováno Dětské informační centrum (služba blíže nespecifikována), Oblastní farní charita (péče v době nemoci, zapůjčení kompenzačních pomůcek), DPS Penzion (dovoz obědů) a Rodinného centra o. s. MATAMI (blíže nespecifikovaná služba). Uživatelky úroveň profesionálních služeb hodnotí pozitivně. V několika případech (ve skupině nad 75 let) děkují i městu Poličce za chválný přístup k potřebám seniorů.

Poměrně vysoké (v porovnání s muži) procento žen využívá pomoci jiné osoby. Nejčastěji se jedná, stejně jako u mužů, o příbuzné a známé.

Dostupné informace o poskytovaných sociálních službách pokládám za dostačující: ano (111), ne (14) - v jednom případě je uvedena žádost o informování prostřednictvím letáků, ve dvou internetu. Zarážející je poměrně podrobná odpověď (stížnost), kdy dotázaná popisuje marnou snahu získat informace o zapůjčení potřebné kompenzační pomůcky u odborných lékařů.

Naprostá většina žen, které odpověděly na otázku, **jaký typ služby upřednostňují** a co jim **brání k přístupu ke službě, o kterou mají zájem**, preferuje ambulantní a terénní službu a za potenciální komplikaci přístupu k potřebné službě považuje především finanční a časové důvody.

Ženy postrádají: V nejmladší věkové skupině se objevuje nízkoprahový klub, v dalších kategoriích se jednotlivé požadavky opakují bez zjevné návaznosti na věk – mladší ženy postrádají služby, které zdánlivě souvisí s vyšším věkem a naopak Chybí: přebalovací a dětské koutky na úradech, pracovní příležitosti pro hendikepované, pomoc při odvozu seniora (hendikepované osoby) k lékaři a za aktivitami, psychologické poradenství při péči o rodinného příslušníka, komplexní péče o lidi s psychickým (demence) postižením, případně služby dobrovolníků, terénních sociálních pracovníků a asistentů v rodině. V jednu případě chybí denní stacionář pro seniory. Celkem výjimečný je zájem o poradenství v případě řešení závislostí či hmotných obtížích. I ženy kritizují bariéry na veřejných místech. Dostupnost oční ambulance, polikliniky a jedné ze soukromých ordinací praktického lékaře, popisuje jedna z dotázaných jako ostudnou.

V odpovědích se opakovaně vrací prosba o profesionálnější přístup úředníků (pracovní úřad, „sociálka“) ke klientkám, které si stěžují, že jsou „házeny do jednoho pytle s těmi, kdo pracovat nechtějí a nebudou a dokáží si prosadit nejrůznější výsady a úlevy“. K obecnému sociálnímu komfortu chybí, stejně jako v případě mužů, dostupný a dobře zásobený obchod na Dolním předměstí. Požadavek, aby byly v širším centru města kvalitní chodníky a cyklostezka spadá spíše do kompetence dopravně – turistického resortu.

Za kvalitní sociální službu jsem ochotna vynaložit ze svých příjmů: do 10% (60), 10 – 20% (26), 20 – 30% (1), více než 30% (1)

Mám zájem o práci dobrovolníka: ano (21), ne (66). Ženy by chtěly pracovat zejména s dětmi a mládeží (15)

Myslím si, že město Polička věnuje v sociální oblasti pozornost zejména: rodinám s dětmi (27), dospívající mládeži (24), hendikepovaným spoluobčanům (27), osobám ohroženým sociálním vyloučením (11), seniorům (44)

Do veřejných věcí se zapojuji: pravidelně (9), občas (67), nikdy (29)

Co lze z dotazníků vyvodit:

- . Ženy jsou k sociálním otázkám vnímavější než muži a zajímají se o ně bez ohledu na věk a vzdělání. Jejich přístup je přímočařejší – otevřeněji dokáží požádat o pomoc.
- . Sociální komfort či diskomfort u žen úžeji souvisí s rodinným stavem. Rozvedené a osaměle žijící ženy pocítují vysokou míru ohrožení. Nejkritičtější se jeví situace žen samoživitelek. Ohroženy se, mimo jiné, cítí i možnou ztrátou zaměstnání.
- . Informovanost o sociálních službách pokládá naprostá většina respondentů za dostačující. Chybí možnost získat informace od lékařů či zdravotnického personálu. Lékaři nevědí nebo se klienti neumějí ptát? Zajímají se zdravotnická zařízení o dostupné sociální služby? Informují poskytovatelé lékařů o své nabídce? Je problém ve vzájemné komunikaci? Požadavek komplexní informace dostupné na internetu by se dal vyřešit pravidelně aktualizovanou verzí „Průvodce občana sociálními službami“, OSVZ 2008. V rámci oficiální městské stránky si lze sice najít „sociální služby“, ale rubrika skýtá pouze neúplné (o zařízeních podporovaných městem) informace. Mnohé z údajů jsou navíc pro případ „rychlé pomoci“ vcelku nadbytečné.
- . Stávající i potenciální uživatelé sociálních služeb jednoznačně preferují ambulantní a terénní služby.
- . Přehled toho, co stávajícím i potenciálním uživatelům v nabídce chybí, se v průběhu času příliš nemění. Nemá nejspíš, vzhledem k tomu, že se, v případě architektonických bariér, jedná vesměs o soukromé objekty, valný smysl opakovaně intervenovat na změnu situace u oční ambulance, polikliniky, ... Nutno je pracovat na věcech, které lze rozvíjet – dětské koutky na úřadech, transportní služby, poradenství, dobrovolnictví, terénní a ambulantní služby, viz výše.
- . Klienti (zákazníci) si zvykají na fakt, že si službu (zboží) koupí – za tuto komoditu však hodlají vydat ze svých příjmů poměrně – ženy jsou ochotny utratit více - nízkou část a finanční důvody jim nejčastěji brání v nákupu služby.
- . Z výsledku šetření lze soudit, že ženy mají aktivnější přístup k veřejnému životu a jsou ochotny aktivně se zapojit (dobrovolnictví) do péče o slabší členy komunity. Problematice dobrovolnictví je nutno věnovat zvýšený zájem ze strany zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb.
- . (Zdravé) seniory pokládá většina respondentů za skupinu, které především věnuje město Polička zájem. Odpovědi reflektují realitu, otázkou je, zda nenastal čas ke zvýšení pozornosti vůči dalším uživatelům.

DĚTI A MLÁDEŽ

Pracovní skupina se zaměřila nejen na využívání volného času této cílové skupiny, ale reaguje na aktuální problémy, které se objevují v práci s rodinou komplexně – zvládání rodičovských kompetencí, výchovné problémy, zadlužování rodin, potřeba intenzivnější sanace rodin apod.

Seznam členů pracovní skupiny:

Za zadavatele:

Martina Černíková

Pavčina Krejčí

Dana Felklová

Za poskytovatele:

Oblastní charita Polička – Dvořáková Štěpánka, Šafářová Markéta

o.s. DIC Polička – Vrabcová Radoslava

o.s. MaTami – Stodolová Kateřina

Speciální základní škola Polička – Vondrová Ivana

SVČ Mozaika – Švecová Zdeňka

SWOT ANALÝZA

SWOT ANALÝZA je nástroj, který v rámci komunitního plánování umožňuje hodnotit silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby systému sociálních služeb daného území. Pro úspěšný rozvoj sociálních služeb je tedy nutné rozvíjet silné stránky, minimalizovat vliv slabých stránek, maximálně využít příležitosti a co nejvíce eliminovat hrozby.

Na zpracování SWOT ANALÝZY se podílel zadavatel, poskytovatelé a uživatelé.

SILNÉ STRÁNKY (Strengths)	SLABÉ STRÁNKY (Weakness)
- tvorba Komunitního plánu sociálních služeb - odborné sociální poradenství - velká uživatelská skupina - dobře pokryté volnočasové aktivity pro děti do 15-let - existence občanské poradny - dobrá spolupráce s vedením města	- nedostatek finančních prostředků - neochota zapojit se do činnosti uživatelské skupiny - snadná dostupnost rychlých půjček - zadlužování rodin - schopnost získávání finančních prostředků na aktivity - bariéry (nájezdy, veřejné budovy apod.)
PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities)	HROZBY (Threats)
- tvorba Komunitního plánu	- nedostatek finančních prostředků

sociálních služeb - odborné sociální poradenství - získávání finančních prostředků formou grantů, sponzorů - školení v oblasti získávání finančních prostředků - rozvíjet nové aktivity - aktivity pro maminky malých dětí - zapojení maminek malých dětí do aktivit - chybí prostory pro nízkoprahový klub - pravidelná spolupráce s ostatními subjekty - cílenější propagace nabízených aktivit (jasně a srozumitelně vytyčené nabídky konkrétních služeb) - vznik nové soc.sloužby Sanace rodiny – podpora rodin s nezaopatřenými dětmi, které jsou v tak obtížné situaci, že potřebují podporu při obnově základních funkcí (záměr Oblastní charity Polička)	na služby a aktivity - nezájem o poskytované aktivity - zadlužování rodin - neschopnost udržení bydlení pro zadlužené rodiny
---	--

Návrh konkrétních cílů:

Pracovní skupina navrhla cíle, které vycházejí z konkrétních potřeb uživatelů cílové skupiny:

Cíl 1: Udržení stávajících volnočasových aktivit pro děti a mládež

1.1 získávání finančních prostředků – zejména formou grantů

1.2 finanční podpora ze strany města Poličky – přidělování finančních prostředků na činnost v kompetenci Rady města Poličky nebo Zastupitelstva města Poličky.

Popis: organizace mají vícezdrojové financování. Ve stávající situaci je nutné se zaměřit na získávání finančních prostředků a udržení stávajících aktivit. Je nutné i nadále zajistit kvalitní využívání volného času pro děti a mládež a tím předcházet vzniku sociálně patologických jevů.

Cíl 2: Spolupráce s ostatními subjekty

2.1 pravidelná informovanost mezi poskytovateli

2.2 zamezení duplicitního poskytování služeb

2.3 integrace dětí s postižením do společnosti

Popis: vzhledem k velikosti území je nutná spolupráce mezi jednotlivými poskytovateli, je třeba zamezit duplicitnímu poskytování služeb zejména z finančních důvodů, nutné efektivní využívání finančních prostředků. Z potřeby Speciální základní školy vyplývá, že děti mají možnost se zúčastňovat různých kroužků pouze ve škole, ale v rámci integrace do běžné

populace by bylo žádoucí, aby děti navštěvovaly kroužky v jiném zařízení než v uvedené škole.

Opatření: pravidelná setkávání a spolupráce při plánování aktivit

Cíl 3: Zachování poskytovaných služeb Občanské poradny při OCH Polička

3.1 velmi úzká spolupráce s městem Poličkou

3.2 finanční podpora ze strany města

3.3 rozšíření informací ohledně zadlužování

Popis: je nutné i nadále rozšiřovat informace ohledně poskytování půjček, zejména spotřebitelských úvěrů. Dochází ke zvyšování počtu zadlužených rodin (dopady existenční, neschopnost udržení bydlení, vliv na výchovu dětí).

Opatření: nutnost informovanosti širší populace o možných rizicích půjček, spotřebitelských úvěrů prostřednictvím místního tisku, letáků, internetu apod.

Cíl 4: Finanční podpora ze strany města Poličky

4.1 rozdělování financí na základě zjištěné potřeby služby a na základě potřeby vycházející z Komunitního plánu sociálních služeb.

Popis: vzhledem k omezenému množství finančních prostředků, které město Polička může poskytnout na sociální služby a další aktivity, je nutné podporovat služby na základě zjištěné potřeby.

Opatření: zachovat stávající systém při poskytování finančních prostředků (projednání v komisi zdravotně sociální, schvalování v kompetenci Rady města Poličky nebo Zastupitelstva města Poličky)

Cíl 5: Cílená podpora ohrožených rodin s dětmi

5.1 pravidelná informovanost mezi OSPOD a poskytovatelem

5.2 zamezení duplicitního poskytování služeb

5.3 integrace dětí z ohrožených rodin do společnosti, zachování rodinných vazeb a rozvinutí stávajících rodičovských kompetencí

Popis: Z analýzy pracovníků sociálně právní ochrany vyplývá nutnost intenzivní práce s rodinami, které mají finanční problémy a problémy při výchově dětí. Na tento fakt navazuje záměr OCH Polička vytvořit službu Sanace rodiny. Jedná se o sociálně aktivizační službu zaměřenou na pomoc rodinám s dětmi, které se ocitly v tíživé životní situaci, kterou nejsou schopny vlastními silami zvládnout. Tyto situace mohou být různé – ztráta bydlení, ztráta zaměstnání, ztráta rodinného příslušníka, problém s výchovou dětí, problém s docházkou dětí do školy, problém se zadlužením, problém s vedením domácnosti, odebrání dětí do kojeneckých nebo dětských ústavů atd.

Tato služba bude provázána především s Občanskou poradnou, případně se službou sociální rehabilitace osob s duševním onemocněním (Otevřené dveře) OCH Polička.

Opatření: vznik nové sociální služby v terénu zaměřené na rodiny s dětmi v obtížné situaci – sanace rodiny, službou vykonávanou v úzké spolupráci s OSPOD MěÚ Polička

Cíl 6: Podpora „fungujících“ rodin s malými dětmi (MaTami)

- Vytvoření efektivní spolupráce mezi organizacemi zabývajícími se problematikou rodin s malými dětmi a městem („klíčový pracovník“ – zaměstnanec MěÚ – usnadnění komunikace)
- „case management“ (na konkrétním problému se podílí několik organizací)
- bezbariérový život ve městě pro rodiny s dětmi
- pohyb po městě – bezbariérové nájezdy, přechody pro chodce

- vytvoření „prostor ke kojení“ – vytipovat prostory, kde by bylo možné zřídit takováto místa (místnost s přebalovacím pultem, košem, vodou)
- vytvoření prostor pro děti na úřadech, v bankách atd. (stolek, židlička, možnost přebalení atd.).
- rozvoj měst – při výstavbě nových bytů a domů myslet na řešení prostor pro děti v jejich blízkosti

Seznam poskytovatelů služeb orientované na tuto cílovou skupinu v Poličce:

MaTami o.s. – cílem sdružení je přispívat k prevenci sociálního vyloučení a izolaci matek s malými dětmi, posilování rodičovských kompetencí a podpora při zvládání rodičovské role. Předávání poznatků z oblasti ochrany zdraví, zdravé výživy, zdravého životního stylu, personální oblasti, psychomotorického vývoje dítěte, logopedické prevence a dalších.

Oblastní charita Polička – posláním OCH Polička je pomáhat lidem v hmotné, sociální, duševní a duchovní nouzi bez ohledu na jejich příslušnost k rase, národnosti nebo náboženskému vyznání. Posláním je pomáhat lidem v nouzi tak, aby vedli život odpovídající jejich důstojnosti, podporovat je v aktivaci vlastních sil a možností a doprovázet je v obtížné životní situaci.

Městský úřad Polička – komplexní odborné sociálně právní poradenství dětem, rodičům a těhotným ženám v obtížných rodinných a sociálních situacích a v akutních krizových situacích, výkon státní správy na úseku sociálně právní ochrany dětí ve spádové oblasti (veškerá opatření na ochranu nezletilých dětí, opatrovnictví, poručenství, zprostředkování náhradní rodinné péče, výchovná opatření u nezletilých dětí a rodičů, opakované poruchy chování u nezletilých dětí apod.).

Dětské informační centrum o.s. – sociálně aktivizační služby, osobní asistence, hlídání dětí apod..

SVČ Mozaika - je střediskem volného času pro zájmové vzdělávání zabezpečující volnočasové aktivity v průběhu celého roku (včetně dnů, kdy neprobíhá školní vyučování).

SENIORI A ZDRAVOTNĚ HENDIKEPOVANÍ OBČANÉ

Z vyhodnocení dotazníků pro tuto pracovní skupinu vyplývá:

S narůstajícím věkem je hodnocení zdravotního stavu respondenty označováno jako uspokojivé či špatné.

Nejčastěji využívané služby ve skupině seniorů a hendikepovaných občanů jsou služby

Oblastní farní charity v Poličce – zapůjčení kompenzačních pomůcek v době nemoci, DPS

Penzionu v Poličce – dovoz obědů, Dětského informačního centra - poskytování osobní asistence u dětí.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že ženy využívají více pomoci od cizí osoby než muži. Jedná se nejčastěji o pomoc od příbuzných a známých. Pouze zlomek respondentů uvedl, že využívá služeb některého ze stávajících poskytovatelů sociálních služeb.

Většina respondentů pokládá za dostačující dostupnost informací o poskytování sociálních služeb, nedostatek vidí v možnosti získat informace od lékařů a zdravotnického personálu.

Muži i ženy upřednostňují ambulantní a terénní službu. Ženy jsou ochotny utratit více ze svých příjmů za poskytnuté služby. V nákupu služeb brání oběma skupinám finanční i časové důvody.

Postrádané služby jsou pomoc při odvozu seniora či hendikepovaného k lékaři, psychologické poradenství při péči o rodinného příslušníka, komplexní péče o lidi s psychickým postižením (demencí), služby dobrovolníků, terénních sociálních pracovníků a asistentů v rodině.

V jednom případě dotázaný poukázal na chybějící denní stacionář pro seniory. Neustálým problémem jsou bariéry na veřejných místech.

Ženy mají aktivnější přístup k veřejnému životu a jsou ochotny se zapojit do péče o slabší členy komunity – dobrovolnictví. Problematické dobrovolnictví je nutno dle výsledků dotazníkového šetření věnovat zvýšený zájem ze strany zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb.

SWOT ANALÝZA

Silné stránky ○ komunitní plánování sociálních služeb ○ zmapování existujících sociálních služeb ○ kvalita stávajících služeb ○ aktivní zapojení uživatelů do rozvoje sociálních služeb ○ dostupná pomoc	Slabé stránky ○ nedostatečná informovanost veřejnosti o sociálních službách ze strany lékařů a zdravotnického personálu ○ bariéry ve městě ○ chybějící domovinka pro seniory ○ fungování zdravotně sociální komise (zaměřením na všechny poskytované služby pro seniory a zdravotně hendikepované občany)
Příležitosti	Ohrožení

○ rozvoj nových služeb – dobrovolnictví ○ pomoc při odvozu seniora či hendikepovaného k lékaři ○ rozvoj asistenční služby pro seniory	○ nedostatek terénních sociálních pracovníků a asistentů v rodině ○ nedostatečné psychologické poradenství při péči o rodinného příslušníka ○ nedostatečná komplexní péče o lidi s psychickým postižením (s demencí) ○ neochota seniorů si služby za úhradu nakupovat
---	--

ORGANIZACE POSKYTUJÍCÍ SLUŽBY SENIORŮM A ZDRAVOTNĚ HENDIKEPOVANÝM OBČANŮM

Městský úřad Polička, odbor sociálních věcí a zdravotnictví , Polička, Nádražní 304

- komplexní sociálně právní poradenství zdravotně postiženým občanům a seniorům
- výplata dávek sociální péče pro seniory a zdravotně hendikepované občany

Dětské informační centrum o.s., Polička, Švermova 401

- osobní asistence – sociální terénní služba
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
- „Domeček“ - denní klub s hrou pro děti
- Kontrasty M s.r.o. – firma poskytující sociální služby, zaměstnává osoby obtížně umísťitelné na trhu práce

Domov důchodců, Polička, Eimova 1020

- ubytování pro seniory, celodenní stravování, péče a další služby pro klienty domova dle § 49 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Dům s pečovatelskou službou Penzion, Polička, Družstevní 970

- ubytovací, stravovací, pečovatelské a doplňkové služby pro ubytované
- pečovatelské a stravovací služby v terénu

Oblastní charita, Polička, Vrchlického 22

- charitní ošetřovatelská a pečovatelská služba v domácnosti klienta
- půjčovna kompenzačních a rehabilitačních pomůcek
- nízkoprahové denní centrum pro lidi bez domova a sociálně potřebné
- denní stacionář pro mládež a dospělé s mentálním postižením

- středisko pro osoby s duševním onemocněním
- občanská poradna

Poličská nemocnice s.r.o., Polička, Eimova 294

- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- léčebna dlouhodobě nemocných (léčebná následná péče,)

AZASS Polička, Polička, Palackého nám. 160

- sociální rehabilitace – nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu
- půjčovna kompenzačních a rehabilitačních pomůcek

NÁMĚTY A PŘIPOMÍNKY PRACOVNÍ SKUPINY

Pracovní skupina pokládá nabídku základních služeb pro seniory a zdravotně hendikepované občany za uspokojivou. Ubytovací kapacity považují poskytovatelé služeb za dostatečné. Zvýší se kapacita ubytování pro seniory zřízením 69 lůžek v domově pro seniory v Bystrém. Oblastní charita Polička rozšířila své služby o poskytování hospicové služby v domácnostech po dohodě s ošetřujícím lékařem od dubna 2010.

Svazek obcí AZASS poskytuje novou sociální službu - sociální rehabilitaci, jde především o nácvik činností, které vedou ke zvýšení celkové samostatnosti a soběstačnosti klienta při osobní hygieně a péči o vlastní osobu a při běžných úkonech v domácnosti. Projekt volně navazuje na jednu z činností nedávno ukončeného projektu Středisko sociální integrace AZASS Polička.

Nadále přetrvává problém s bariérami ve městě pro pohybově postižené. Je špatný přístup do ordinací praktických a odborných lékařů. S problémem jsou vlastníci nemovitostí seznámeni, k řešení situace nedochází. Jedním z úspěchů je umístění signalizačních zvonků pro vozíčkáře u vstupů do městského úřadu, městské knihovny a pošty. V městské knihovně byl v přízemí zřízen nájezd pro vozíčkáře (kočárky).

Dům s pečovatelskou službou – Penzion službu „Domovinky“ nezřídil. V prováděném dotazníkovém průzkumu o službu se přihlásili pouze 2 zájemci.

Uživatelé služeb vyjádřili potřebu zajištění odborné psychologické pomoci pro dospělé osoby, které dlouhodobě celodenně pečují o zdravotně postižené členy rodiny.

Dále by uživatelé přivítali zřízení služby – zajištění dopravy seniorů k lékařům nebo na různé společenské akce a dobrovolnické služby spočívající v nárazové výpomoci v rodině – popřípadě asistenční službu.

Dle poznatků zadavatele mají lékaři dostatek informací o poskytovaných sociálních službách, protože poskytují podklady lékařské posudkové službě při vyřizování žádostí o poskytnutí dávek sociální péče. Informovanost občanů navrhujeme zvýšit zveřejněním informací o sociálních službách na internetových stránkách města Poličky a popřípadě vydáním informační brožury.

Oblastní Charita uvedla, že není vždy dostatečné předávání informací o spektru sociálních služeb pro seniory a možnostech využití sociálních dávek od lékařů k seniorům (lékaře navštěvují senioři podstatně častěji než jiné úřady). U Zdravotně sociální komise je třeba zvýšit akceschopnost a soustředění se na všechna spektra poskytovaných sociálních služeb a zdravotních služeb pro seniory a zdravotně handikepované občany na Poličsku.

Na materiálu za pracovní skupinu seniorů a zdravotně hendikepovaných se podíleli:

za zadavatele - město Polička - Odbor sociálních věcí a zdravotnictví – p. Jedličková, p. Staňková, p. Novotná, DiS., p. Otcovská

za poskytovatele: Oblastní charita Polička – Mgr. Šafářová, Ing. Dvořáková, AZASS Polička – Ing. Stráník,

Penzion Polička – p. Smolková,

Dic, občanské sdružení – p. Schulzová, Ing. Vrabcová.

Za uživatele služeb – Ing. Vltavský, p. Kašparová, p. Nečasová, p. Klimešová

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Seznam členů pracovní skupiny

	Titul	Organizace
Za zadavatele:		
Uhlířová Jitka		Městský úřad Polička
Sauerová Petra		Městský úřad Polička

Krejčí Pavlína	DiS.	Městský úřad Polička
Za poskytovatele:		
Dvořáková Štěpánka	Ing.	Oblastní charita Polička
Šafářová Markéta	Mgr.	Oblastní charita Polička
Raditsch Ferdinand	Mgr.	o.s.Květná zahrada
Větrovský Stanislav		o.s. Květná zahrada
Horníček Aleš		Městská policie Polička

Popis cílové skupiny

Skupina osob ohrožených sociálním vyloučením představuje velmi rozsáhlou a heterogenní skupinu. Vymezení okruhu osob zařazených do této skupiny vychází z prováděcí vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Podle této prováděcí vyhlášky hovoříme o občanech společensky nepřizpůsobených. S účinností zákona č.108/ 2006 Sb., o sociálních službách již jako o občanech ohrožených sociálním vyloučením. Jak již bylo v úvodu zmíněno, nejde o jednu skupinu osob, ale o kategorii zahrnující:

- osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody
- osoby, proti nimž je vedeno trestní řízení, případně jimž byl výkon trestu odnětí svobody podmíněně odložen
- osob závislých na alkoholu nebo jiných návykových látkách
- osoby žijící nedůstojným způsobem života - osoby bez přístřeší, problematika prostituce
- osoby propuštěné ze školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy

Dále do této skupiny můžeme zařadit

- děti a mládež žijící ve znevýhodněném prostředí
- oběti domácího násilí, trestné činnosti a obchodu s lidmi
- osaměle žijící seniory
- osamělé rodiče pečující o nezletilé děti
- osoby se zdravotním postižením, s nízkou kvalifikací, osoby předdůchodového věku
- příslušníky etnických, národnostních a jiných menšin

Společným znakem těchto skupin je kumulace sociálních problémů (nízké vzdělání, dlouhodobá nezaměstnanost) a nedostatků zahrnující také narušené či chybějící rodinné vazby. Tito lidé postupně ztrácejí kontakt jak v okruhu rodiny, příbuzných a přátel, tak v okruhu zaměstnání a veřejných institucí, jehož konečným důsledkem může být sociální vyloučení jedince z majoritní společnosti.

Sociálním vyloučením (exkluzí) se rozumí proces, kdy jsou jedinci nebo také celé skupiny vytěsňovány na okraj společnosti. Těmto jedincům či skupinám je zamezen nebo omezen přístup ke zdrojům, které jsou běžně dostupné ostatním občanům společnosti. Sociální vyloučení je tedy chápáno jako nerovnost v participaci společnosti, jako nerovný přístup k 5 základním potřebám společnosti: k zaměstnání, zdravotní péči, vzdělání, bydlení a sociální ochraně. Důsledkem může být chudoba, závislost, kriminalita, prostituce, život v prostorově vyloučených lokalitách, špatný zdravotní stav v důsledku nedostupné zdravotní péči, rozpad rodin či ztráta sebeúcty.

Registrovaná nezaměstnanost v okrese Svitavy a v Poličce od 1.1.2010 do 31.7.2010

Nezaměstnanost v okrese Svitavy

měsíc	1/2010	2/2010	3/2010	4/2010	5/2010	6/2010	7/2010
Míra nezaměstnanosti v %	13,5	13,7	13,2	11,7	10,9	10,5	10,6
Počet uchazečů o zaměstnání	7426	7531	7248	6394	5931	5726	5779

Nezaměstnanost ve správním obvodu města Poličky

měsíc	1/2010	2/2010	3/2010	4/2010	5/2010	6/2010	7/2010
Míra nezaměstnanosti v %	9,6	9,8	9,8	8,2	7,5	7,0	7,3
Počet uchazečů o zaměstnání	911	929	930	777	705	658	687

Poznámka: V ČR byla v roce 2009 průměrná nezaměstnanost ve výši 7.98%, tj. průměrně 465576 uchazečů o zaměstnání.

Seznam poskytovatelů sociálních služeb orientované na tuto cílovou skupinu v Poličce a jejím blízkém okolí

Přestože skupina osob ohrožená sociálním vyloučením je velmi heterogenní skupinou, v oblasti sociální pomoci je v Poličce a jejím blízkém okolí pouze několik organizací orientovaných na tuto cílovou skupinu.

Městský úřad Polička, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Adresa: Nádražní 304, Polička

Způsob financování: výkon státní správy

Poskytované služby: Komplexní sociálně právní poradenství, výplata dávek hmotné nouze dle zákona č. 111/2006 Sb., zprostředkování ubytování, postpenitenciární péče o osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy

Cílová skupina: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Oblastní charita Polička

Adresa:	Vrchlického 185, Polička
Poskytované služby:	Občanská poradna Nízkoprahové denní centrum
Cílová skupina:	Osoby v nepříznivé sociální situaci nebo jimž taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti či dostupné služby Osoby bez přístřeší nebo osoby žijící v obtížných bytových podmínkách, které ohrožují jejich zdraví a sociální stabilitu

Občanské sdružení Květná zahrada

Adresa:	Květná 40
Poskytované služby:	Dům na půl cesty
Cílová skupina:	Osoby opouštějící zařízení ústavní nebo ochranné výchovy

Analýza služeb orientovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením**Městský úřad Polička, OSVZ**

Sociální pomoc a péče o skupinu osob ohrožené sociálním vyloučením je v rámci Městského úřadu realizována sociálním kurátorem, jehož prvořadým úkolem je zajistit komplexní péči tj. pomoc při vyřízení osobních dokladů, finančních prostředků - dávky hmotné nouze, zaměstnání a bydlení. Cílem je umožnit těmto jedincům opětovné zapojení do společnosti.

V rámci Městského úřadu, Odboru sociálních věcí a zdravotnictví, působí také protidrogový koordinátor a romský poradce.

Protidrogový koordinátor ve spolupráci s občanským sdružením LAXUS Nymburk (nezisková organizace poskytující od roku 2007 služby uživatelům drog v Pardubickém kraji) monitoruje a poskytuje sociální pomoc uživatelům drog. Občanské sdružení prostřednictvím terénních sociálních pracovníků uskutečňuje v průběhu roku pravidelné výjezdy do Poličky, během nichž se věnují monitorování drogové scény, oslovování potenciálních klientů a propagaci služeb. Služby využívají zejména dlouhodobí uživatelé opiátů, kteří jsou s pracovníky v pravidelném dlouhodobém kontaktu a dodržují pravidla bezpečnějšího užívání drog (výměna injekčních stříkaček zpravidla pro vlastní potřebu). Dle průběžné zprávy v prvním pololetí 2010 bylo do Poličky realizováno 28 výjezdů, během nichž proběhlo 40 osobních kontaktů s 9 uživateli drog. Vydáno bylo 5 025 injekčních setů a proběhly 4 oslovení – jednorázové kontakty s UD v rámci monitorování drogové scény. Převážně se

jednalo o kuřáky marihuany a uživatele tanečních drog¹.

Informace o drogové problematice jsou nezbytné k realizaci prevence potenciálních sociálních patologických jevů.

Romský poradce se zaměřuje na místní romskou komunitu, poskytuje sociální poradenství a napomáhá při řešení konfliktů. Klíčovými problémy jsou nízká vzdělanostní úroveň, velká nezaměstnanost a v některých případech nechuť zlepšit svoji životní situaci.

Oblastní charita Polička

Oblastní charita Polička poskytuje cílové skupině osob ohrožených sociálním vyloučením dva typy služeb. Občanskou poradnu a Nízkoprahové denní centrum.

„Občanská poradna poskytuje rady, informace a pomoc všem lidem, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, nebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. Pracuje se všemi sociálními skupinami a vrstvami občanů - staří lidé, nezaměstnaní, zadlužení, pracovní diskriminovaní lidé, osamělé matky s dětmi, oběti domácího násilí...“²

„V roce 2009 se v poradně uskutečnilo 511 konzultací a odpověděli na 890 dotazů. Nejčastěji se řešily dotazy z oblastí – majetkoprávních vztahů (20%), rodinných a mezilidských vztahů (16%), pracovních-právních vztahů (14%), finanční a rozpočtové problematiky – zadlužování domácností (11%), občanského soudního řízení (11%), bydlení (10%) a sociálních dávek (5%). Největší nárůst dotazů je zaznamenáván v oblasti dluhů občanů,“³ která k 30.6.2010 představovala 200% nárůst.

„Nízkoprahové denní centrum poskytuje okamžitou pomoc osobám bez přístřeší a v akutní psychosociální krizi. Dle možností nabízí ošacení z humanitního šatníku, výměnu oblečení a prádla, možnost odpočinku, provedení osobní hygieny a poskytnutí stravy. Cílem služby je motivace osob k aktivnímu řešení vlastní situace a k převzetí odpovědnosti za svůj život, přispět k snížení akutních zdravotních, hygienických a bezpečnostních rizik osob dlouhodobě či přechodně vyloučených z přirozeného a běžného způsobu života, pomoc lidem orientovat se v jejich právech a povinnostech, podporovat pravidelné využívání sociálního zařízení u těch uživatelů, kteří nemají jiné možnosti řešení své situace. V roce 2009 bylo v Nízkoprahovém denním centru zaznamenáno 96 kontaktů.“⁴

SWOT ANALÝZA

SWOT ANALÝZA je nástroj, který v rámci komunitního plánování umožňuje hodnotit silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby systému sociálních služeb daného území. Pro úspěšný rozvoj sociálních služeb je tedy nutné rozvíjet silné stránky, minimalizovat vliv slabých stránek, maximálně využít příležitosti a co nejvíce eliminovat hrozby.

Městský úřad Polička (zadavatel)

Iterénní program Laxus – průběžná zpráva

² http://www.policzka.charita.cz/index.php?menuitem=vyrocni_zprava/vyrocni_zprava

³ Tamtéž

⁴ Tamtéž

SWOT ANALÝZA	
SILNÉ STRÁNKY (Strenghts)	SLABÉ STRÁNKY (Weakness)
▪ tvorba Komunitního plánu soc. služeb ▪ odborné soc. poradenství ▪ výkon veřejně prospěšných prací ▪ spolupráce neziskových organizací v regionu ▪ existence nízkoprahového denního centra ▪ spolupráce s městskými úřady ▪ existence občanské poradny	▪ nízká vzdělanostní úroveň osob ohrožených soc. vyloučením ▪ nedostatečná kapacita sociálních bytů ▪ chybějící ubytovny pro bezdomovce (muže i ženy) ▪ nedostupné bydlení (drahé byty) ▪ snadná dostupnost rychlých půjček ▪ chybí nízkoprahová centra, kluby pro mladé lidi 18-26 let
PŘÍLEŽITOSTI (Opportunities)	HROZBY (Threats)
▪ zpracování kvalitních projektů ▪ využití financování služeb z fondu EU ▪ vytvoření informačního materiálu – podrobná soc. síť a její služby ▪ spolupráce s neziskovými organizacemi ▪ spolupráce s ÚP, rekvalifikace osob dlouhodobě nezaměstnaných	▪ zvyšování inflace a chudoby ▪ snížení finančních prostředků na oblast poskytování soc. služeb ▪ nezájem, apatie, rezignace ze strany uživatelů ▪ existence nevýhodných a často nabádajících, lehce dostupných finančních služeb – rychlé půjčky ▪ existence diskriminace z důvodu věku, pohlaví, příslušnosti k etnické skupině ▪ nemotivační systém soc. dávek ve vztahu k získání zaměstnání ▪ vysoká míra nezaměstnanosti, nedostatek pracovních míst pro nízkokvalifikované osoby

Zhodnocení:

Pracovní skupina na základě zpracované SWOT ANALÝZY pokládá rozmanitost a kapacitu sociálních služeb pro cílovou skupinu osob (osoby bez přístřeší, osoby propuštěné z VTOS nebo zařízeních pro výkon ústavní či ochranné výchovy) v poličském regionu v jistých oblastech za nedostačující.

Předpokladem zdravého a civilizovaného vývoje každé společnosti je uspokojení základních životních potřeb (potřeby bydlení, stravy, ošacení, zdravotní péče) všech členů společnosti, tedy i těch nejslabších. Uspokojení základních potřeb (stravy, ošacení) je v poličském regionu v dostatečné míře zajištěno službami nízkoprahového denní centra, jejichž poskytovatelem je Oblastní charita Polička. Možnost uspokojení potřeby bydlení je pro osoby z cílové skupiny poněkud problematičtější.

Jedním ze základních problémů se kterými se pracovníci orientovaní na tuto cílovou skupinou potýkají, je nedostatečná kapacita zařízení nabízejících finančně dostupné ubytování pro muže a úplná absence daného typu zařízení pro ženy a matky s dětmi. V současné době jediným zařízením nabízejícím ubytování je soukromá ubytovna Faulhammer, se kterou má město Polička na základě smlouvy dohodnuto 10 míst vyhrazených pouze pro muže. Tato kapacita je vzhledem k narůstajícímu počtu osob bez přístřeší v důsledku ztíženějších životních podmínek, dlouhodobě naplněna a dalším klientům v případě potřeby nedostupná. Jejich akutní situace musí být následně řešena ve spolupráci s okolními městy, která upřednostňují klienty ze svého regionu a až v případě volné kapacity přijmou klienty z okolních regionů.

Ubytovna poskytuje pouze ubytování, s muži bez domova se zde hlouběji sociálně nepracuje. S přibývajícím koncentrací těchto osob na ubytovně, bez odpovídajícího vedení nebo alespoň dozoru, zde může vzniknout ohnisko problémů.

V případě bezdomovectví žen je situace poněkud optimističtější, jednak z důvodu nižšího počtu (8 žen), lepší komunikativnosti a ochotě spolupracovat. Tři ženy využívají možnosti ubytování v sociálních bytech města Poličky, zbývající služeb ubytovny v Ústí nad Orlicí. V případě akutní potřeby zajistit ubytování především matkám s dětmi jsou nejprve osloveny Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi v Koclířově, jejichž kapacita je omezena a velmi často naplněna.

Za závažný problém, který se dotýká téměř všech členů cílové skupiny, lze považovat narůstající zadluženost osob v důsledku využití snadno a rychle dostupných půjček. Lidé přistupují k tomuto způsobu řešení své obtížné životní situace velmi často, aniž by si uvědomovali jeho rizika a prostudovali podmínky úvěrových smluv. Půjčky následně nejsou schopni splácet, dluhy narůstají a osoby se ocitají v dluhové pasti, která ve většině případů končí vystěhováním z bytu. Existují celé rodiny, které postrádají základní finanční gramotnost, nejsou schopny pochopit principy fungování úvěrových společností, oddlužovacích společností, lichvářských sankcí i postupy exekutorů. V důsledku exekucí často vstupují do šedé ekonomiky, kde dochází k jejich dalšímu zneužívání.

NÁVRH KONKRÉTNÍCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

Pracovní skupina navrhla tyto cíle a opatření, jež vycházejí z konkrétních potřeb uživatelů této cílové skupiny na území Poličska.

Struktura jednotlivých cílů komunitního plánu skupiny osob ohrožené sociálním vyloučením

Cíl 1: Podpora bydlení 1.1 Vznik azylového zařízení pro muže, ženy a partnerské páry s návaznou sociální prací 1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních bytů
Cíl 2: Zajistit větší informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti 2.1. Zajistit větší informovanost občanů o možných rizicích a následcích snadno dostupných půjček prostřednictvím informačních letáků
Cíl 3: Zachování terénní práce občanského sdružení LAXUS s uživateli drog v oblasti Polička
Cíl 4: Vznik nízkoprahového zařízení pro dospívající mládež

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	
Cíl:	Opatření
1. Podpora bydlení	1.1 Vznik azylového zařízení pro muže a ženy s návaznou sociální prací, popř. vyčlenit vhodného pracovníka pro terapeutickou práci s klienty na ubytovně Faulhammer.
	Popis: Cílem vybudování azylového zařízení je nabídnout lidem bez domova intenzivnější podporu při návratu do běžného života.
	Předpokládané dopady: Vytvoření možnosti přechodného ubytování pro muže, ženy a partnerské páry bez dětí, umožní uspokojení základních potřeb v důstojném prostředí, obnovu, popř. vytvoření společenských návyků a přispěje ke snížení počtu osob bez přístřeší.
	1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních bytů

2. Zajistit větší informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti	2.1 Zajistit větší informovanost občanů o možných rizicích a následcích snadno dostupných půjček prostřednictvím informačních letáků. Uspořádat pro cílové skupiny (žáci středních škol, obyvatelé ubytovny, senioři apod.) informativní a vzdělávací akce. (Využít spolupráce s neziskovým sektorem – Občanská poradna.) Nastavení pravidel pro zveřejňování reklamy v Jitřence a na městských reklamních plochách, prosazování informačních článků v Jitřence. Informující a burcující letáková akce před Vánocemi a letními dovolenými. Podchycení a informování ohrožených jedinců. .
	Popis: Řada občanů se v důsledku ekonomických změn ocitá v obtížné životní situaci, zvláště občané žijící na hranici existenčního minima, nezaměstnaní a osamělí rodiče. Svoji situaci se velmi často snaží vyřešit využitím rychlých, snadno dostupných půjček, aniž by si uvědomovali rizika. Úvěrové smlouvy jsou často záměrně složité až manipulativní. I při případném pokusu o prostudování jejich obsahu jim lidé často nerozumí nebo si je ani podrobně neprostudují, často bývá zneužita jejich neznalost a neinformovanost, nižší intelekt, ale především jejich obtížná životní situace. Jelikož se ve většině případů jedná o osoby nezaměstnané, pobírající podpory v nezaměstnanosti či dávky hmotné nouze dle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, získané půjčky následně velmi obtížně splácejí a dluhy narůstají do vysokých částek. Tato situace může vyústit až k exekuci a následnému vystěhování z bytu.
	Předpokládané dopady: Větší rozhled občanů o rizicích a následcích při využití snadno dostupných půjček
3. Zachování terénní práce o.s. LAXUS u uživatelů drog v oblasti Poličska	Popis: o.s. LAXUS zajišťuje terénní programy pro uživatele drog na území Poličska. Během kontaktů terénních pracovníků s uživateli dochází k výměně injekčních setů, předávání informací o pravidlech bezpečnějšího užívání, a mapování drogové scény na území Poličska ve spolupráci s uživateli drog a zaměstnanci heren a barů.
	Předpokládané dopady: Bezpečnější prostředí, minimalizaci šíření infekčních nemocí, možnost využití informací k realizaci prevence sociálně patologických jevů
4. Vznik nízkoprahového zařízení pro dospívající mládež	Popis: Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytující ambulantní, popř. terénní služby dětem ve věku od 6 – 26 let, ohroženým společensky nežádoucími jevy.

	Předpokládané dopady: Nabídka kvalitních volnočasových aktivit, prostor pro vlastní seberealizaci dětí ohrožených společensky nežádoucími jevy. Cílem služby je zlepšit kvalitu jejich života předcházením nebo snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí, vytvářet podmínky k řešení jejich nepříznivé sociální situace a tím předcházet jejich sociálnímu vyloučení.
--	--

PRIORITY JEDNOTLIVÝCH PRACOVNÍCH SKUPIN

Priority jednotlivých pracovních skupin jasně vyplývají z výstupů uvedených na straně 8 až 15 . O společných prioritách se zmiňuje závěr komunitního plánu. V této kapitole je uveden pouze souhrn úkolů, které skupiny považují za zcela zásadní .

DĚTI A MLÁDEŽ

Projekt „Sanace rodiny“ (viz str. 10) - na přípravě pracuje Oblastní charita Polička
Dětské koutky na úřadech a dalších veřejných místech
Osvětová práce s rodinami v oblasti zadlužení a dalších rizik
Odstraňování architektonických bariér na veřejných místech

SENIORI A HENDIKEPOVANÍ OBČANÉ

Dostupnost informací o sociálních službách u lékařů
Odstraňování architektonických bariér na veřejných místech
Komplexní péče o lidi s psychickým (demence) onemocněním
Asistenční aktivity v rodinách
Terénní jednorázové služby (odvoz k lékaři, výpomoc při zhoršení stavu,...)
Zkvalitnění práce sociálně zdravotní komise (rozšíření na všechny uživatelské skupiny)

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Zachování rozsahu služeb v oblasti protidrogové prevence
Azylový dům pro ženy, muže, bezdětné partnery
Zachování a rozvoj sociálního bydlení
Průběžná sociální a osvětová (rizika zadlužování, ...) práce s touto uživatelskou skupinou

PRACOVNÍ SKUPINY - SPOLEČNÉ PRIORITY

Všichni účastníci procesu komunitního plánování sociálních služeb mají pro nejbližší období několik společných cílů: Usilovat, aby rozdělování finančních prostředků z městského rozpočtu korespondovalo se skutečnostmi uvedenými v dokumentu. Spolupracovat s Krajským úřadem na přípravě Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na období 2012 – 2015. Na základě požadavku stávajících i potenciálních uživatelů vypracovat v roce 2011 aktualizovaný katalog sociálních služeb poskytovaných v Poličce a blízkém okolí a nabídnout ho, kromě tištěné verze, veřejnosti prostřednictvím internetové stránky města.

Za standardní součást procesu komunitního plánování sociálních služeb považují jeho účastníci pravidelnou spolupráci s partnery, sběr informací a snahu reagovat na aktuální potřeby uživatelů.

OSVZ MěÚ Polička
29. 9. 2010

Usnesení přijatá na 20. schůzi Rady města Poličky konané dne 4. 10. 2010

317) RM schvaluje Komunitní plán sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec pro rok 2010 – 2013.

Termín: 4.10.2010

Zodpovídá: OSVZ